

---

CURS  
**QUANT POT UN COS COL·LECTIU?**  
SABERS MUNDANS, EXPERTESA I NOVES PRÀCTIQUES

---

Organitza:

LLIBRERIA   
**synusia**

## ESTRUCTURA DEL CURS

---

- Estructura del curs: 6 sessions de gener a juny de 2014
- Lloc: Ateneu Candela
- Horari: quart dijous del mes de 19:00h a 21:00h
- Matrícula de suport: 5 euros/sessió o 20/euros curs complet
  - \* Socies Synusia: matrícula especial
  - \* Beca Synusia: no et quedis fora si no pots contribuir amb la matrícula

## SESSIONS

---

1. Vocabulari per una *guerrilla* dels cossos
2. El 99% són els *cossos altres*
3. La salut com a negoci
4. Més enllà de l'expertesa única
5. Desobediència ciutadana
6. Produir màquines, produir territoris encarnats d'intersecció

## INTRODUCCIÓ

---

Aquestes sis sessions plantejades al llarg del primer semestre de 2014 busquen, a partir d'una sèrie de preguntes, obrir un camp de reflexió al voltant i des del cos en primera persona.

Considerem útil començar situant-nos davant un parell de preguntes generals que delimitaran els contorns d'un camp comú de reflexió. Qüestions com *Què és un cos?* i *Què s'entén per cos normal o per cos sa?* serviran com a catalitzadores per situar conceptes clau que ens acompanyaran a la caixa d'eines teòriques al llarg de tot el curs. En aquesta primera part farem un mapa d'aquells camps i idees que han problematitzat aquests interrogants, i amb aquesta cartografia passarem a analitzar aquelles institucions i disciplines que han estat assignades per proveir, administrar i regular la salut, el benestar i la cura dels nostres cossos.

Ens interessa, en particular, analitzar què passa amb aquestes institucions i disciplines assignades per a la regulació i atenció del cos sa en un context de crisi. En l'actual context de retallades, en el sistema públic s'ha fet un atac, no només contra les condicions fonamentals que permeten la reproducció de la vida en general, sinó de forma més explícita contra tots aquells cossos que encarnen la "diferència intolerable". Aquest escenari es contempla en les seves pràctiques i les seves normatives de

patologització (dels cossos trans), criminalització (amb la reforma de la llei de l'avortament), exclusió (del dret a la salut de cossos migrants i precaris), segregació entre cossos "productius" i "no productius" (amb la progressiva desaparició de la Llei de Dependència) i en la normalització heteronormativa (negant l'accés a la reproducció assistida a dones que no mantinguin relacions heterosexuals estables).

Passant d'una concepció de la salut com a dret universal a la delimitació de la salut com a negoci, trobarem el context on identificar quins intents de privatització del sistema sanitari s'han posat en marxa en els últims anys (amb la recent reforma sanitària que exclou una capa important de la població, i amb el "repagament") o quines formes d'enriquiment persegueixen les farmacèutiques a partir d'una creixent medicalització de la vida.

En aquest marc, la segona part del curs pretén mostrar quines són les experiències concretes que posen en relleu les aliances, pràctiques de desobediència i de generació de noves formes d'atenció a la salut i a la cura del cos. D'una banda, algunes d'aquestes experiències posen l'accent en maneres col·lectives de reformular, tant la noció mateixa d'allò "públic", com la reconquesta de drets en l'àmbit institucional. D'altres, plantegen formes d'experimentació, basades en noves aliances i noves fórmules de generació i accés a la cura des de les experteses i els cossos diversos.

## PROGRAMA SESSIONS

---

### SESSIÓ 1: VOCABULARI PER UNA *GUERRILLA* DELS COSSOS

Data: 30/01 a les 19:00h

Introdueix: Gerard Coll-Planas (Sociòleg, autor de diversos llibres sobre la construcció social del gènere i la sexualitat) i Alejandra Araiza Diaz (Investigadora feminista integrant del *Simref*, *Seminari Interdisciplinar de Metodologia de Recerca Feminista*)

Buscant situar coordenades generals, iniciem aquest curs fent una primera cartografia que ens expliqui quins són els camps des dels quals s'ha problematitzat *què és un cos i què és un cos normal/sa*, introduint i posant en tensió les hipòtesis biologicistes, discursos mèdics i diferents abordatges en el ventall dels feminismes.

Amb la idea de poder compartir uns primers apunts per a una caixa d'eines teòriques que compongui el nostre vocabulari de guerrilla - sempre en construcció recombinant -, llançar alguns d'aquests *conceptes-granada* per veure què explosions ens suggereixen: normalització/diversitat, igualtat/diferència, binomi biopoder/biopolítica, heteropatriarcat, patologització, medicalització, trans, cos productiu.

### SESSIÓ 2: El 99% són els *cossos altres*

Data: 27/02 a les 19:00h

Introdueix: Clara Valverde (Presidenta de la Liga del Síndrome de Fatiga Crònica / Encefalíelitis Miàlgica- Integrant de la PARS i @15mBCNsalut)

En l'actual context de retallades en el sistema públic, s'ha fet un atac -no només contra les condicions fonamentals que permeten la reproducció de la vida en general- sinó de forma més explícita contra tots aquells cossos que encarnen la "diferència intolerable" per a l'esperit *neocón*. Això s'ha fet evident en forma de patologització (dels cossos trans), criminalització (del dret a l'avortament), exclusió (del dret a la salut dels cossos migrants i precaris), en la segregació entre cossos ' productius ' i ' no productius '(amb la progressiva desaparició de la Llei de Dependència) o en la normalització heteronormativa (negant l'accés a la reproducció assistida a dones que no mantinguin relacions heterosexuales estables).

La figura del 99%, marcada per la potència per visibilitzar els privilegis d'una elit que és tot just un 1%, serveix aquí per posar en evidència que l'ideal de cossos vigorosos, actius, binaris (dona/home, homo/hetero), sans i autònoms és una ficció normalitzant i individualitzada de l'ideal de cos productiu neoliberal. Quin model de sistema públic volem i quins drets volem que reculli? Quin tipus d'aliança -encarnada i des de la singularitat però alhora transversal- proposa aquest 99% que són els cossos "diferents"?

### **SESSIÓ 3: LA SALUT COM A NEGOCI**

**Data: 27/03 a les 19:00h**

**Introdueix: Marian Rodríguez (Integrant de la PARS)**

La recent reforma sanitària dins de l'Estat espanyol, recollida en el Reial decret llei 16/2012, suposa l'exclusió de centenars de milers de persones del dret a rebre atenció sanitària i exigeix el *repagament* de medicaments i de certes prestacions sanitàries. En el model previ, l'accés a la sanitat estava garantit a tota la població sense excepcions i per això era reconegut com un *model de salut universal*. Amb l'aplicació del decret i la seva entrada en vigor, actualment només les persones 'assegurades' són les que troben garantit l'accés a algunes prestacions "bàsiques".

En aquesta sessió abordarem una cartografia crítica de l'actual intent de privatització del sistema sanitari.

### **SESSIÓ 4: MÉS ENLLÀ DE L'EXPERTESA ÚNICA**

**Data: 24/04 a les 19:00h**

**Introdueixen: Nuria Gómez (Foro de Vida Independiente y Diversidad), Tomás Sánchez-Criado (antropòleg, investigador, membre del projecte col·lectiu En torno a la silla)**

La sessió "*Més enllà de l'expertesa única*" proposa treballar críticament la irrupció de l'expertesa en el camp de la salut i la cura de la vida. Davant la concepció tecnòcrata que privilegia una lògica de la cura i la salut definida i administrada per aquells reconeguts com a 'experts', considerem necessari abordar altres formes de relació entre producció de sabers, atenció i pràctiques sobre el cos i les seves cures.

En la primera part d'aquesta sessió abordarem la necessitat de transformar la posició de privilegi que han tingut certes posicions d'enunciació des de la ciència o l'expertesa, suggerint un desplaçament cap a comunitats epistèmiques construïdes des del que vivim cadascú, comptant amb el coneixement de qualsevol persona i el que l'afecta. Nocions com 'comunitats epistèmiques experimentals' plantejades per les nostres convidades, suggereixen una mirada a xarxes de construcció de coneixement en què allò 'experimental' - què i com podem pensar - és definit com quelcom fràgil, de caràcter obert i no constret per límits disciplinaris o institucionals. Davant del saber expert 'donat' (el de la racionalitat tecnòcrata), la dimensió experimental ens situa davant la necessitat d'un procés de producció de saber obert al desconegut, la incertesa, l'ambigüitat i l'incontrolable com a condició inherent als nostres cossos.

En aquest canvi d'accent del saber expert donat i de la mà de l'experiència de l'Oficina de Vida Independent, durant aquesta sessió explorarem nous vincles que trenquen les figures de l'usuari i el dependent. En aquestes experiències, la gestió de necessitats i recursos comuns passa necessàriament per una transformació del saber expert - tant en la concepció mateixa d'expertesa com en les seves maneres de fer i en l'heterogeneïtat dels que participen en la seva generació.

## SESSIÓ 5: DESOBEDIÈNCIA CIUTADANA

Data: 29/05 a les 19:00h

Introdueix: Yo sí, sanidad universal

Davant l'espoli que s'està donant per generar nous processos d'acumulació basats en la privatització d'allò que enteníem per dret universal i d'accés públic, en el context de crisi han sorgit noves pràctiques de desobediència teixides a la llum del "moviment de les places". Aquestes pràctiques són generadores de vincles diversos, de maneres de deslegitimar els decrets que limiten l'accés a la salut, i de compartir sabers i experteses en les formes de construir comunitat.

L'experiència de *Yo sí sanidad universal* ens permet parlar sobre aquestes experiències en la seva multiplicació i articulació.

## SESSIÓ 6: PRODUIR MÀQUINES, PRODUIR TERRITORIS ENCARNATS D'INTERSECCIÓ

Data: 26/06 a les 19:00h

Introdueix: Alida Díaz (En torno a la silla), Antonio Centeno (Yes we fuck), Majo Pulido i Elena Urko (Post-Op/Pornopedia)

Com es fa una política material? Com generem territoris d'intersecció en què puguem habitar col·lectivament, des de la singularitat i diversitat dels nostres cossos, experiències i experteses? En alguns espais d'experimentació ha començat a donar-se una composició de grups de diversos sabers, professions i àrees polítiques, que reuneixen discussions i lluites que fins avui havien tendit a caminar en paral·lel però sense tocar-se (com els feminismes i els col·lectius de diversitat funcional). Considerem que els projectes convidats per a aquesta sessió són un exemple de noves formes de crear comunitat en aquesta diversitat.

"En torno a la silla" és un projecte en el qual conflueixen usuàries, dissenyadores, investigadores, prototips, cossos i sabers diversos que emergeixen de mirar juntes a un mateix objecte: una cadira de rodes. Com elles mateixes assenyalen: "una cadira de rodes és espai, és entorn, és fins i tot una petita àgora". Produir una cadira juntes, esdevé, en l'experiència d'aquest projecte, en produir un entorn, un territori comú. Un principi semblant travessa *Pornopedia/Post-Op* i el projecte *Yes we fuck*. Moviments que parteixen del cos com a territori de lluita i singularitat d'enunciació, com han estat els moviments feministes, queer i trans i els moviments per la diversitat funcional, s'han trobat en els últims anys en un territori comú de reflexió. Fabricar joguines sexuals i produir imaginaris en el postporno des de la diversitat dels cossos, sorgeix com un exercici d'experimentació en la materialització d'aquestes interseccions.

L'interès d'aquesta sessió és compartir reflexions entorn d'aquestes noves formes/formats de trobada per fer el salt cap a una política que pugui tocar realitats inventades en primera persona: un *pensar fent i fer pensant* encarnat en el fet de fabricar les màquines que necessitem i que desitgem per a una vida juntes.